

De kalief die okay is

Leo Kwartan | Elsevier | december 2016

Foto: © Leo Kwartan

In het groene schijnsel van de Fazl Moskee haast de kalief zich naar het avondgebed. Hij loopt snel, heel snel zelfs. De bodyguards met hun paraplu's kunnen de 66-jarige man nauwelijks bijbenen. Hij draagt zijn grijze baard onder een imposante witte tulband. Een ordonnance van gelovigen wacht respectvol in de vrieskou totdat de kalief gepasseerd is alvorens zelf naar binnen te gaan. Als de Aanvoerder der Gelovigen even later voorgaat in het gebed, is de moskee stampvol. Zijn ijle stem daalt neer op de gebogen ruggen van de mannen als de rijp die morgen op de velden zal liggen.

Zijne Heiligheid Mirza Masroor Ahmad beantwoordt niet aan het beeld dat we tegenwoordig van een kalief hebben. In zijn kalifaat worden geen homo's van flatgebouwen gegooid en vrouwen gestenigd. Hij roept niet op tot een bloedige jihad tegen ongelovigen en afvalligen. En toch heeft hij meer aanhangers dan die andere kalief, die van Islamitische Staat: 20 miljoen gelovigen verspreid over 209 landen. Een eigen staat vindt hij echter overbodig. 'Het kalifaat is alleen bedoeld als geestelijke leidraad voor de moslims en het verkondigen van de ware boodschap,' zegt hij.

Een soort paus dus maar dan voor moslims, ongeacht gezindte of politieke voorkeur? Het lijkt een hopeloze utopie in een moslimgemeenschap die versplinterd is, ja zelfs met zichzelf in oorlog is. Hoe kan iemand die claimt de kalief van alle moslims te zijn, hopen op algemene erkenning? Dat doet Mirza Masroor Ahmad ook niet. Hij beseft dat hij buiten zijn eigen gemeenschap, de Ahmadiyya,

wordt gezien als bedrieger. In Pakistan waar hij vandaan komt, bepaalt de wet dat Ahmadi's hun kinderen zelfs geen moslimnamen mogen geven. Koranteksten worden uit hun grafstenen gebeiteld.

Ahmadi's hebben de immers de 'doodzonde' begaan te geloven in Ghulam Ahmed. In het Brits-Indië van de 19^e eeuw presenteerde deze moslimleider zich als de door God aangewezen Verlosser. Nu was dat in de geschiedenis wel vaker voorgekomen, maar deze man betitelde zich ook als profeet, weliswaar als ondergeschikt aan Mohammed, maar toch. En dat schoot fout: volgens vrijwel alle moslims geldt Mohammed letterlijk als de laatste profeet. Wie anders beweert, is een afvallige. De consequentie daarvan toont de mediachef van de kalief op zijn mobiel: juichende heethoofden voor een brandende ashoop in ergens in Pakistaans waar vanmorgen nog een Ahmadi moskee stond.

Ondanks vervolging heeft de Ahmadiyya zich ontwikkeld tot een professionele zendingsorganisatie met onstuitbare ambities. Missionarissen worden getraind en uitgezonden over de wereld. Bezoekers aan het hoofdkwartier in Londen – Pakistan is sinds 1984 geen optie meer - wordt trots de televisiestudio getoond. Vanaf beeldschermen verkondigen geluidloze monden de boodschap van liefde en verzoening, via vijf satellietzenders en in talloze talen. Hun lijfspreuk siert zelfs een Londense dubbeldekker: 'Liefde voor allen, haat voor niemand.' De islam van bomgordels, die kennen ze hier niet.

Microfoons en technici staan ook gereed als Zijne Heiligheid zich de volgende ochtend posteert voor het interview. Toen Ghulam Ahmed in 1908 overleed, werd hij opgevolgd door een kalief. Mirza Masroor Ahmad is de vijfde kalief, sinds 2003. 'Wij geloven dat dit het ware kalifaat is, zoals voorspeld is door de Profeet Mohammed', zegt hij in het Engels met een Pakistaans accent. 'Wij verbreiden de ware boodschap van de islam. Niet de islam die zegt dat je wreedheden kunt begaan. Daar is helemaal geen basis voor in de Koran of de tradities. Islam betekent vrede en harmonie.'

Okay, maar waar komt al dat geweld uit naam van de islam dan vandaan? Hebben de leiders van IS er dan gewoon niets van begrepen? 'Die zijn het spoor volledig bijster', stelt de kalief resoluut. 'Ze belijden niet Gods woord. De Profeet voorspelde het al: de ware boodschap van de islam zal te lang en leste worden vergeten. Maar hij zei ook dat er iemand zal opstaan die de islam nieuw leven zal inblazen.' Die persoon is niemand anders dan Ghulam Ahmed. Voor de Ahmadiyya is hij naast verlosser vooral ook een hervormer die de islam heeft hersteld zoals God die bedoeld heeft.

Lees de Koran door de ogen van de Ahmadiyya en het lexicon van de jihadisten krijgt een volledig andere inhoud. Neem het begrip jihad. Ook Ahmadi's bedrijven jihad, maar niet zoals jihadisten en salafisten die definiëren. 'Die trekken het uit hun verband', zegt de kalief. 'God spoorde de Profeet pas aan terug te vechten toen zijn vijanden op het punt stonden de islam te vermorzelen. Maar de omstandigheden zijn sindsdien veranderd. Geen enkele regering, westers of niet, bestrijdt de islam. Er is helemaal geen sprake van een kruistocht tegen de islam.'

Volgens de Ahmadiyya is het type jihad veranderd. 'De vijanden van de islam gebruiken tegenwoordig de pen, toespraken, media. Dus hanteren wij dezelfde wapens tegen hen.' En godslastering en geloofsafval, zaken waar extremisten de doodstraf op zetten? De kalief wuift met zijn hand. 'Daar bestaan helemaal geen wetten voor in de islam. De Koran stelt zelfs dat wanneer een moslim de islam de rug toekeert, je hem moet laten gaan. Dat levert uiteindelijk meer moslims op die oprecht zijn.' Hij schiet in de lach: 'Als je iedereen doodt met het zwaard, wie zal de islam dan accepteren?'

Het is niet moeilijk voor te stellen dat de kalief goed ligt bij westerse politici. In het Amerikaanse Congres, het Europese parlement en zelfs onze eigen Tweede Kamer, overal werd Mirza Masroor Ahmad hartelijk ontvangen. En waarom ook niet? Deze kalief is in alle opzichten okay. Alle hete hangijzers waarover wij zo druk debatteren, heeft hij al opgelost. Shariarechtbanken in Europa, zoals salafisten bepleiten? Hij is tegen. 'We moeten de geldende wetten respecteren', zegt hij. Leden van de Ahmadiyya-jeugdbeweging zweren een eed van loyaliteit aan het land waarin zij wonen.

Moslimorganisaties daarentegen mijden de Ahmadiyya als de pest. Een vertegenwoordiger van de beweging in Nederland vertelde dat hij zich had aangemeld voor een interreligieuze bijeenkomst. Kort daarop werd hij door de organiserende kerk vriendelijk verzocht zich terug te trekken: de tien overige moslimorganisaties zouden anders niet komen. Er rust een taboe op de Ahmadiyya en daarom sluiten maar weinig moslims zich aan: ze komen in een sociaal isolement terecht. Alleen in Londen groeit de beweging sterk: de vluchtelingenstroom uit Pakistan neemt alleen maar toe.

De kalief kijkt op zijn horloge. Buiten maken de gelovigen zich op voor het middaggebed. Men wacht op zijn komst. Toch kan dat ene onderwerp niet onbesproken blijven: Geert Wilders en zijn kritiek op de islam. Hoe moeten de Nederlandse moslims daar mee omgaan? 'Weet je', zegt hij na een korte pauze. 'Dat hij nu zo hoog in de peilingen staat, hebben de moslims in Europa aan hun eigen gedrag te wijten.' Hij doelt op Charlie Hebdo, Nice, de salafistische imams met hun boodschap van haat. 'Als zij de ware boodschap van de islam zouden volgen, had Wilders zich nooit zo opgesteld.'

Even later beent Zijne Heiligheid weer naar de moskee. De mannen met hun paraplu's volgen. Op straat vormen jonge kerels een haag om het passerende verkeer af te schermen van de kalief. Niemand is vergeten hoe Asad Shah op 24 maart 2016 door een extremist werd doodgestoken in zijn winkel in Glasgow, omdat hij een Ahmadi was. En dat zijn moordenaar er later bij stond te lachen.